

nyitó oldal
impresszum
beküldési feltételek
költéség hozzájárulás
kapcsolat

Tartalom

próza, versek

Baka István: A Liszt Ferenc
éjszakája a Hal téri házban
Balázs Gyula: Jim Morrisonnak
Bányai Tamás: Elégtétel
Baranyi Ferenc:
A Gecsemáné kertben
Bárdos László: Expozíció és kóda
Bittner János: Andaluz kutya
Bodó Csiba Gizella: Következő utam
Fetykó Judit: Hiány
G. Ferenczy Hanna: Régi bolt
Jahoda Sándor: Éj
Jeney András: Egy könyv margójára
Kamarás Kára: Télvégi álom
Kisslaki László:
Kipper Róza temetése
Köves József: Hosszabítás után
Lelkes Miklós: Mesék tavasza
Millei Ilona: A bábu
Molnár Szilvia: Vágytitok
Nógradi Gábor: Ez az évszak...
Pacsika Emília: Időrétegek
Péter Erika:
Kiűzetés a Paradicsomból
Németh Tibor: A fájdalom
Sárközi László: Fuit
T. Ágoston László:
A horgász megtérése
Váradi József: A vonat
Verzár Éva: Csodát leső öreg malom

gondolatok

Hamvas Béla
A magyar Hüperion

elfeledettek

Vörösmarty Mihály Az emberek

Hallgassatok, ne szóljon a dal,
Most a világ beszél,
S megfagynak forró szárnyaikkal
A zápor és a szél,
Könyzárpor, melyet bánat hajt,
Szél, melyet emberszív sohajt.
Hiába minden: szellem, bűn, erény;
Nincsen remény!

Hallátok a mesét: a népnek
Atyái voltak,
S amint atyáik vétkezének,
Ők úgy hullottanak:
A megmaradt nép fölsüvölt:
Törvényt! s a törvény újra ölt.
Bukott a jó, tombolt a gaz merény:
Nincsen remény!

És jöttek a dicsők, hatalmas
Lábok törvény felett.
Volt munka: pusztított a vas!
S az ember kérkedett.
S midőn dicsői vesztenek,
Bújában egymást marta meg.
S a hír? villám az inség éjjelén:
Nincsen remény!

És hosszú béke van s az ember
Rémítő szapora,
Talán hogy a dögvésznek egyszer
Dicsőbb legyen tora:
Sovár szemmel néz ég felé,
Mert hajh a föld! az nem övé,
Neki a föld még sírnak is kemény:
Nincsen remény!

Mi dús a föld, s emberkezek még
Dúsabbá teszik azt,

Könyvajánló

A
MERCATOR STÚDIÓ
kiadásában megjelent
e-könyvek innen is
nyithatók

Bányai Tamás: Csikánó
Bittner János: Rohanj!

Fetykó Judit:

A kapun túl

Fetykó Judit:

Az ablakvitéz

Fetykó Judit:

Epreskert

G. Ferenczy Hanna:

A kereszt árnyékában

G. Ferenczy Hanna:

Túl a netovábbon

Kamarás Klára:

Álmok útján

Kamarás Klára:

Letenyei fák

Kaskötő István: Számadás

Kárpáti Tibor: Csillagzárpor

Sárközi László: Csikágó

Sárközi László:

Hellén szerenád

Pápay Aranka:

Örvények felett

Váradi József:

A próbára tett táltos

Verzár Éva:

Tüzet viszek...

Lelkes Miklós:

Én már a nyárba vágyom...

Ajánlott Honlapok

Baka István Alapítvány
BARÁTOK VERSLISTA

Irodalom. Művészet

Digitális Irodalmi

Akadémia

Hetedhétathár

Irodalmi Rádió

Kristály

Magyar Elektronikus

Könyvtár

Lévai József

A szinnai kő virága
A tetőn
Ének a halálról
Fogy a dal
Nemzeti jutalom
Önvád
Régi árnyak
Vergődés

klasszikusaink

Radnóti Miklós

Együgyű dal a feleségről
Elégia
Federico García Lorca
Hetedik ecloga
Hispania, Hispania
Huszonnyolc év
Két karodban
Levél a hitveshez
Második ecloga
Nem tudhatom
Pontos vers a alkonyatról
Tegnap és ma

És mégis szerte dúl az inség
S rút szolgálás nyomaszt.
Így kell-e lenni? vagy ha nem,
Mért oly idős e gyöttelelem?
Mi a kevés? erő vagy az erény?
Nincsen remény!

Istentelen frígy van közötted,
Ész és roszt akarati!
A butaság dühét növeszted,
Hogy lázítson hadat.
S állat vagy ördög, düh vagy ész,
Bármelyik győz, az ember vész:
Ez örült sár, ez istenarcu lény!
Nincsen remény!

Az ember fáj a földnek; oly sok
Harc - s békeév után
A testvérgyűlölési átok
Virágozik homlokán;
S midőn azt hinnők, hogy tanul,
Nagyobb bünt forral álnokul.
Az emberfaj sárkányfog-vetemény:
Nincsen remény! nincsen remény!

1846. május előtt

Petőfi Sándor
Nagykárolyban

Hát e falak közt hangozának
Nagy szavaid, oh Kölcsey?...
Ti emberek, nem félték: épen
E szent helyet ily nagy mértékben
Megszentségteleníteni?

Nem félték-e, hogy sírgödréből
Kikél a megbántott halott?
Hogy sírgödréből ide jő el,
S - hogy hallgassatok - csontkezevel
Szorítja össze torkotok?

Nem, ő a sírt el nem hagyandja;
De lenn, sírjában, nem hiszem,
Hogy könnyei ne omlanának
Éretted, te az aljasságnak
Sarába süllyedt nemzetem!

Mily szolgálás, milyen hizelgés!
S mindig tovább mennek, tovább,
S ki legszebben hizelg, az boldog. -
Ha már kutyákká aljasodtok:

Mercátor Stúdió
Elektronikus Könyvkiadó
Papiruszportál
Tisztatáj
Vadalma

Munkatársaink Honlapjai

Andrassew Iván
Balázs Gyula
Batta Eszter
Csiki András
Kamarás Klára
Kaskó István
Köves József
Nógrádi Gábor
Péter Erika
Polgár András
T. Ágoston László
Váradi József
Végh Sándor
Verzár Éva

Albinoni

Adagio G minor

Eduard Kaufmann, orgona
Lucerne Festival String Orchestra
Rudolf Baumgartner vezényel

Miért nem jártok négykézláb?

Isten, küldd e helóta népre
Földed legszörnyűbb zsarnokát,
Hadd kapjon érdeme díjába!
Kezére bilincset, nyakába
Jármot, hátára kancsukát!

Nagykároly, 1846. szeptember 7.

próza, versek

Szerkesztő, próza: Kaskötő István

Szerkesztő, versek: Kamarás

Klára

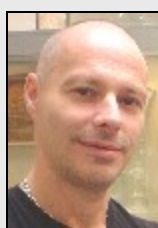
Baka István

**A Liszt Ferenc éjszakája a
Hal téri házban**

gyertyaláng — rózsálló asszonyöl —
ellobban a sötétség összezáruló
combjai között. A levetett reverenda,
mint kidőlt tintatartó, éjszakával
szennyezi be a szobát. Némán fénylik
Isten díszkardja: a Tejút. Most kellene
meghallanom a szférák zenéjét, de a
mennybe, mint ősszel felázott talajba
a krumpli, belerohadtak az angyalok.

Csend van. Köröttem alszik Magyarország.
S horizontja, e csókra csücsörítő
száj, nagyokat cuppant álmában, és
nyálát csurgatja: Légy hálás, hogy a
miénk vagy, Franci! S én hálás vagyok.
Csak meg ne lásd, hogy a rapszodiák
aransujtása megfakult molyette
díszmagyarodon, én szegény hazám.
Bemuzsikáltalak az Európa
Grand Hotelbe, s nem vettem észre, hogy
neked a konyhán terítettek. Most már
mindegy. Aludj hát, és csak álmodd
viszontcsókját az égnek. Én
föl nem riasztlak többé. Kulcsra zárva,
mint koporsó, a zongora. A gyertya
megunt kísértését kioltva, némán
nézek a fenn rozsdásodó Tejútra,
s a térre, hol a halaskofák standjain
pikkelyek csillagképei ragyognak —
halbúzos, fejtetőre állított
Mindenség, amelyben az angyalokból
keményítőt főznek vagy krumpliszeszt, és
a kokárda a lólap közepe.

(1980)

Bittner János

ANDALÚZ KUTYA

Asztalomon pohár koppan
este a Plaza Nuéván,
mintha itt a kávézóban,
egy asztalnál ülve némán
velem szemben a sarokban
nevetve a kávé innád.

A dalaid most sem értik
körülottem a pincérek,
nekem hideg és idegen
sötét arcod, nevetésed

Arról írsz: a Guadalquivir
egy fiatal hullát sodor.
Néha fázom tőled, Lorca,
délután pont öt óraker.
Hegytetőn a mórok vára,
véres nász ég az arcodban.
Aztán ez is elhalványul.
Neved dúdolom titokban

Péter Erika

Kiűzetés a Paradicsomból

Villám villódzott benn,
s barlangbélésbe szállt,
kígyószem pirosát
tükrözte pupillád,

Jeney András
Egy könyv margójára

Németh Tibort olvasva

Gomolygó ködben, felhőlátomáson
Oktávnyi hangköz, lázas versfutam:
Hol testi kín bilincse bár a járom,
Rénszarvas-húzza lélekszán suhan.

Nehéz zene, üres fül meg nem érti.
A szürreálon áttört fényű Nap;
Keletre tart, de Holdja még a régi,
S árnyékórára percek hullanak.

A perc alatt szavak faragnak álmot,
Hétköznapi pátoszt rejt mindenik;
A szánon, lásd, ölelkező virágok

Szemérmesen egymást becézgetik.
S közel ha mégy – tövis-szúrást ha állod
–,
Megérzed szarvasok lehelletit.

mintha ibolyántúli nyár
sugarait félted volna
a lehámlott Éden óta.
Fonnyadt homlokodon
ráncot rótt a néma nóta,
ó, te költő-idióta,
te érzékeny számár,
ordítasz vagy hallgatsz,
- ládd - sírt ás a halál.

Fetykó Judit
Hiány

A gondolat szóval kimondva
hiánnyá, féligazsággá válik,
nem fér bele, mi a gondolatba
lélekből ragyogva sugárzik.
Bármit mond a hang, csak hang,
nincs benne a teljesség,
a képzeletből csak egy szalag.
Hol van hozzá az egész?

a vendég

Baráth Judith
festőművész

Kérjük látogassa a művész honlapját.

próza, versek

Szerkesztő, próza: Kaskötő István
Szerkesztő, versek: Kamarás
Klára

Németh Tibor
A FÁJDALOM

Futóhomok szemek,
morzsolnak csőröket csigolyáim között,

Verzár Éva
Csodát leső öreg malom

Valamikor, pontosan ott, ahol elkezdődött a falu és
indult a köves út fel a hegynek, völgyet ásott magának a

holnapnak születet
kenetlen porc-csontok porladnak,
késélén táncol, vagy szaporáz
a támaszkodó bot,
rugóskés metsz teret izmaimban,
külön életet él a kéz,
s a lábam kergette lett.

Plazmanélkülivé vetemült
a kimért egyhelyben topogás,
s mozdulathányba menekült
a mozgás.

Kötetlen széngyökök
oxigén hiánytól sikoltanak,
s halnak,
könnyzacskó perselypézn a csepp,
s benne a kín.

Minden szoborszerű és mégis széteső;
nem mozdul a ruha,
nem ér fel kezemig a nekem szánt kilincs,
szükségét végzi a mehetnék,
de eltűnt a mozgatóerő,
takarómat nyögés csomózza vacokká,
farönköt hasít a húsumba költözött
percmutató, ahogy szaggatja az idő.

Száradó kortyokkal nyelem
a bogyókká ért tudat-tompítást,
s a mellékhatások találkozásától
sokkoltan remegek.
Miféle testszövet lehetek,
akiből rémülten menekül a gyönyör,
rettegve kerüli az álom,
és pánikol benne a jövő?
Micsoda keresztre feszített
lator lett gyermeked drágaságos anyám,
akinek Jézushoz a kínja hasonlít csak,
de a gyötrelme megváltás nélküli?

Szégyen, hogy egy ilyen
sebet nyalogató ebet választottál
kedvesem !...
S ti,
engem kerülgető élők,
köröttem sündörgő jószágos szellemek,
szörnyű fájdalomamban
ti sem segítetek ?!

Gyulladásban kúszók
gerillaharcában fekszem,
épp úgy, ahogy elestem,
arccal a földnek, hátammal az égnek,
csillagokat számolok,
égető tűz-sebeket mérek,
lázat melengetek,
s hozzá a hideget.

Minden borul,
feldől, ahogy kapaszkodom,
mert bújócskát játszik
mi eddig segített,
mert azok,
maguknak keresett dolgokat,
valami fontosat gurítgatnak eléem;

folyó, szeliden a kanyarba simult, óvatosan, hogy
hirtelenségével ne okozzon kárt a habjaiban és a körülötte
élőknek. Okos és bölcs folyó volt, nyáron simogatón meleg
a fürdőzőknek, télen meg sima jégpáncélt öltött magára a
felszínén csúszkáló gyermek örömére.

Békésen folydogált, élőt s élettelen elringatott.
Farkaszemet nézett a kék ég vándorló hajóival, ám csak
akkor kelt ki medréből, ha az égiek rázúdították
haragjukat. Amúgy pedig túrt a végtelenségig. Évezredek
tanították türelemre, s még mennyi mindenre! Melegségre
a Nap; borzongásra a lágy szellő, nevető csobbanásra a
szitakötők, a szomjas madarak és a csiklandozó halak. A
madarak ráadásként hozták-vitték neki a világ híreit.
Hálából az emberi nevetést és szót messzire repítette, hadd
hallja minden közelében lakó, hogy dalol az élet, amerre ő
elhalad. S mert folyton vidám volt a sok-sok
csiklandozástól, még akkor sem szomorodott el, amikor
Háromszékre lecsapott a Nagyakarátú ember okossága,
pedig hol élt az anyyit, mint ő, s annyi simogatást,
cirógatást sem kaphatott, különben nem határozta volna el
azt a nagy kegyetlenséget, hogy ki kell egyenesíteni karcsú
derekát a folyónak.

G. Ferenczy Hanna
RÉGI BOLT

A kaputól, mely mindig tárva volt
hosszú ösvény vezetett a házhoz
mely ott sárgált a kertnek a mélyén -
hosszú ösvény pázsitos szegélyén
- derűs színű portulacsókák nyíltak,
köztük kedves kerti törpe állott -
s egy hórihorgas, vén akác vigyázott
a kapura, mely mindig tárva volt.

Bent a hűvös, félhomályos boltban
álldogálni, nézelődni jó volt
bámulni a dobozokat csendben
két fillérrel kicsike kezemben:
- öblös üvegekben fenn a polcon
összebújtak a színes cukorkák,
s tüll mögött a rózsaszínű torták
bent a hűvös, félhomályos boltban.

Boltos néni hófehér fejével
bólogatott, s mérte is a cukrot -
már nem tudom öt dekát, vagy hármat
de rengeteg apró figurákat :
- piros szívet, lila zé betűket,
kis csillagot és picurka csizmát -
ismerte a kicsi szívek titkát,
s bólogatott hófehér fejével.

Ajtó felett muzsikált a csengő,
gyermek voltam, gondtalan és boldog
nyútt ruhámban, kócos tincseimmel
kétfilléres, cifra kincseimmel...
- Álomban abban a boltban jártam,

távolság torlaszok fejlődnek közénk,
s nincs ki, szétszedje őket.

Zsivánná válik még a tű is,
amivel varrogatsz,
mert minden öltés,
hálóból egy fonal,
segítség szál a kapaszkodáshoz;
nélküle billeg a támasznélküli lét.

Vágódeszkán verdes
a heves szívverés
lüktető vérerek kocánya keresi
hangszerelt érzetét,
de csak a hörgőim lihegnek,
s felbérelt idegek cibálják
a kába szenvedést.

Lélek kínlódik így a bajlódó testtel,
s pokolra üvölti az égi szenteket.
Ilyen kényszer ez a gyilkolni vágyás,
ha önmagát szeretné
ölni a jajgatás.

Baráth Judith: Tölgy

Kamarás Klára Télvégi álom

Most köd borul a kerti fákra.
Csak tetszhalottak. Tavaszt várva
alszanak békén, mit se sejtve.
Valahol csattog már a fejsze,
s hallik a fűrész sikolya.
Halotti ágy e nyoszolya.

Te csak gondolj a szép tavaszra!
Az álmainkat behavazta
a felejtés s a tél varázsa,
de majd kikel ezer parázna
növény a földből s lángra kap,

kerestem az emléket, a régít,
kerestem a régi boltos nénit -
ajtó felett hallgatott a csengő.

Nógrádi Gábor

EZ AZ ÉVSZAK ÉRTELMÜNKRE HALÁLOS:

a választás összegubancolódott
ereinkkel, csak nézd a sok halódót,
ki választani vágott önmagához.
Mi érdekünk? S kinek érdek a város?
Hol futkosunk, míg kerítnek a dolgok
bámulva ránk mind, mind a kancsal, boldog
önteltségtől, mely betölt, s meghatároz.
Kitörni zengve a zöld zuhatagból,
mely fonnyadó koponyáinkra szárad!
Mi nem belőlünk zöld, milyen tavasztól
lesz levele a gyermek évszakának?
Szabadságunk szükség és tett szerelme
ölünk veritékével énekelve.

Baranyi Ferenc A GECSEMÁNÉ KERTBEN

A tanítványok alszanak. Szerencse.
Nem lenne jó, ha elgyengülni látnak,
amint esendő emberként esengve
próbálkozom, hogy mindenből kiszálljak.

Aludjanak csak. Végül úgyis úgy lesz,
ahogy elvárják: újra eltökéltnek
látnak felébredvén - és mind tanúm lesz
holtom után, hogy nem rendültem én meg.

Kiönteném a Keserű Pohárból,
amit kiinni más se volna bátor,
s csak mutatnám reggel: üres. De hát

a kétely első mételyét a hitbe
mindjárt az első hirdető vegyítse?
Szemük láttára kell innom tehát.

mikor szerelmet súg a Nap.

Hunyd le szemed s a rózsailat,
amely számunkra rég elillant,
körülfont újra, érzed? Érzem...
Nincs többé tél, a fénybe értem.
Álmodd, hogy megfogod kezem,
ha elhiszed, én elhiszem.

T. Ágoston László
A horgász megtérése

Balog csak feküdt az ágyon plafonra meredt szemekkel és sóhajtozott. Tulajdonképpen semmi konkrét oka nem volt az elkeseredésre, csak úgy az egész élete, meg minden. Mert valami még sincs rendben vele, ha ennyire bizonytalan körülötte minden... Itt van például ez a horgászat is. Azért kezdte el az egészet, mert a haverok, meg a munkatársak minden hétfőn eldicsekedtek vele, mekkora pontyokat vittek haza a tóról, és hogy örült neki az asszony. Ha a felét leszámítja, mert hogy nem is igazi horgász az, aki nem lódít, még akkor is természetes jószágok lehetnek. Ő meg csak ül a parton, órákon át szuggerálja a kapásjelzőt, de soha nem történik semmi. Zsuzsi, a felesége üldögél mellette a pokrócon és ásítózik vagy olvas, és egy – két órai közös unatkozás után megkérdezi, mikor mennek haza. Pedig hát tulajdonképpen miatta történik minden. Neki akarta bebizonyítani, hogy ő is van olyan legény a gáton, mint bárki más. Nem sikerült... Hát nem sikerült. Ez se sikerült. Miért pont ez sikerült volna? Az osztályvezetői kinevezése se sikerült, az új munkahely se jött össze, az új kocsi se elég a pénz...

Bodó Csiba Gizella
Következő utam

Vörös az égbolt,
kékek a hegyek,
fagyos világ
megyek,
megjárjam éjjel
a sinai hegyet,
halljam hangod,
felismerjelek.
Feléd indulok,
gyalog.
Tevém lomhán
elvágtatott.
Tüdőmbe töltöm
a mirha illatot

Lelkes Miklós **Mesék tavasza**

Gyíkbőrön tűz,
kézöld arany...
s a fű hiszi,
hogy szárnya van.

a volt-utat,
a volt-Hazát,
Szépség-dalok
volt Csillagát!

Talán van is,
mert hány világ
rejti csöppben
titok-magát,

Még meséllek,
egykor-tavaszz,
bár szívemre
már bú havaz,

mozdulatát,
parány szemét...
Hangya-létben
kis csáp-mesék.

de szív-mese,
- érzem, tudom -
sohsem állhat
meg félúton,

Minden mesél,
egy volt-mesét,
széttört dalban
tört messzeség.

még akkor sem.
ha semmi más
nem jut neki
csak hallgatás,

Ágkar kinyúl,
más ághoz ér,
a mozdulat, -
az is mesél,

csak gyűlölet,
csak sunyi tett,
nem dícsérhet
álszenteket,

s a hallgatás?
Olykor mese:
hit-gyertyácska
az eleje,

tolvaj időt,
hazug hazát,
gerinc görbült
alázatát,

s vége? Sötét
árnyal lakott, -
bármennyire
elhallgatod.

csak egy Utat,
melynek haza,
Hazára néz
Égcsillaga,

Volt-tavaszm,
te volt-Mese,
piros csodák
szerelmese,

s melyben minden
tavasz Tavasz,
s piros szín, szív,
maraszt, maraszt...

hadd idézze
egy volt-diák,
kit elbűvölt
dal-mágiád,

(2009)

Bányai Tamás
Elégtétel

A fene se tudta, hogy az barom rendőr nem tud úszni. Talán - de csak mondom -, talán akkor minden másként történik. Az a szadista asszony is élne még, noha őerte ma sem hullajtanék könnyeket.

1962 nyara volt, augusztus eleje, tikkasztó hőség. A Dunára jártunk le húsíteni magunkat, s persze úszkálni

napkeltében
Veled találkozom.

Bárdos László
Expozíció és kóda

a/

A patkódobogás nézőként szögez le.
S ha már: akkor megvalósulok.
Fontoskodik előttem a kép, s megidéz,
mint valamely történetet.

Még mozdulatlanabb meditáció:
képtelen volna, akinek a képhez nincs köze?
S hátha mégsem rólam szól? Idegen
már a túlbuzgó vágta, s a magam
fülzúgása fontosabb.

b/

Én fotelbe leszögezve:
átjárt a hős kósza kedve.
Ám csak képlet, amit érzek:
eszemen lassított üzemmódban is
túljárnak a képek.

Kisslaki László
Kipper Róza temetése

Mikor megkondukt a lélekharang, a galambok riadtan
szétrebbentek a toronyból, ahol eddig teli hassal hűsöltek a
vastag falak között. Mostanság nehezen kaptak szárnyra az
aratás utáni hajnalokon, hiszen ilyenkor még a héja sem
járt a réten. Nem csoda, hogy bezabáltak a maggal terített
tarlón.

A süket öreg holló is kinyitotta a szemét; - a
kisharang nyelve már alig lengett.

- Aha, temetünk! – motyogta, - vajon ki lehet? –,
hiszen mindenkit ismert a faluból. Kíváncsian fellibben a
kőpárkányra, s letekintett az alatta éppen elvonuló
gyászmenetre. Még a magasból is jól látta a koporsón
fehérlő ákombákom betűket: Hérics Béláné szül. Kipper
Róza - élt 77 évet.

Hajagos Pali bácsi, a harangozó, már sebesen szedte
visszeres lábait, hogy még besorjazzon a tömegbe, mert
Kipper Róza temetése borralalósnak ígérkezett. Azért is
húzta ma ő a lélekharangot az unokája helyett. Igaz, még
nem tudta, hogy kivel osztozzon a legmélyebb

nagyokat meg fejest ugrálni az uszályokról. Akkoriban még
sóder, terméskő és farakások uralták a pesti Dunapartot,
átellenben a Margitszigettel. Volt, hogy hat-nyolc uszályt is
kikötöttek a parti vascölöpökhöz, kettőt-kettőt egymás
mellé. Míg az uszályosok a kabinjaikban hűsöltek vagy a
földszintes épületek valamelyikében zsugáztak a telepőrrel,
addig mi kölykök egyre-másra ugráltuk a fejeseket a belső
uszályokról, aztán csorogtunk le a vízzel, néha egészen a
Margit-hídig. Aznap is ötven mentünk le a partra, ebéd után,
haverok. Ingünket, gatyánkat ledobtuk a lépcsőre, s már
vetettük is magunkat a vízbe. Két lépcsővel arrébb, a
Margit-híd felé egy öregúr horgászott, mellette két hölgy
süttette magát a budai hegyek felől tűző nappal. Rajtuk
kívül csak két rakodómunkás támasztotta lapátját,
cigarettáztak, a kutya sem törődött velünk.

Balázs Gyula
Jim Morrisonak

*„This is the end
Beautiful friend
This is the end
My only friend, the end...”*

Elraboltátok a tudatomat!

S ti mind, kik azt gondoljátok, hogy bennetek
A jóság csillagképe ragyog: legyetek átkozottak!
Mert a mélybe vetettetek le, hol fenevadak
Gyűlnek s vad hörgésüket hallom csak
Visszaverődni a barlang nyirkos homályában.

Halljátok a hangomat?

A mélység hangja az, a magányé, hol soha nem virrad nappal,
S a félelem marcangolja szét a múltat.

Halljátok a hangomat?

Óh, örült ordítás az. Nem ismerem már szavakat.
Csak ellenségeim szagát érzem, gyilkosaimét,
A ti bűzötöket érzem.

Tudom, hamarosan megöltök, de a halálraítéltek
Utolsó kívánsága engem is megillet

S így kérem tőletek, hogy még egyszer vigyetek fel,
Vigyetek fel, pokol angyalai, emberek,
Hogy utoljára zokoghassak a lángoló holdfényben.

fájdalmában, ebben a nehéz órában. Mert csak az Isten tudja, ki fogja adni a borraivalót?

Az elhunytat nem szerették a faluban. Hajagost ez nem igen érdekelte, de az már inkább, hogy a szegről végre rokonok közül, ki öröklí a Kipper vagyont? Azt rebesgették a faluban, hogy az asszony, rengeteg pénz harárcsolt össze.

Molnár Szilvia
Vágytitok

Ahogy új életre sarjad a mag,
S virágba vonják magukat a gyümölcsfák,
Ahogy felszépíti fátyol-keblét minden virág,
Ahogy csábítja csillámmal a csillagokat,
S fénye manna-nedűvel vonja be arcomat,
Ahogy a szirmok belseje bibe-vágyat lehel,
Úgy akarlak szeretni fantom-szerellemmel.
Ahogy ölet harsány-nyitottan kéjre tárja,
Ahogy tűzszemű szél-herceget várja,
Ahogy visszasírja érzékei nyomát,
Úgy barázdálnám tested egy életen át.

Pacsika Emília
IDŐRÉTEGEK

Az idő legyőzhetetlen.
Örök ellenfél,
s hogy mérni kell,
azt ember találta ki,
(talán önkínzás végett).

Születés, enyészet, kultúrák, háborúk:
egymásra rakódó
gyönyörűség- és borzalom rétegek.

Az idő megmér minket,
de félni nem kell tőle,
még az is lehet,
hogy nekünk dolgozik.

Várdi József
A vonat

Millei Ilona
A bábu

Jázminvirág szelídségem,
urak, asszonyságok,
megcsúfolt a szörnyű télen,
urak, asszonyságok.

Szerelemre, hej, gyulladtam,
urak, asszonyságok,
szerelemre nem találtam,
urak, asszonyságok.

KerüljeteK már ezentúl,
urak, asszonyságok,
bábu leszek innen és túl,
urak, asszonyságok.

Minden könny, mi értem hullik,
urak, asszonyságok,
jázminbokorra növekszik,
urak, asszonyságok.

Jázminbokorból csillag lesz,
urak, asszonyságok,
szép szívemből meg vasszög lesz,
urak, asszonyságok.

Felsötétlik majd az éjjel,
urak, asszonyságok,
a csillagot kiszögelik,
urak, asszonyságok.

Köves József
Hosszabbítás után

Az ember gyakran meghal egy kicsit

Már semmi nem a régi. A hideg vagy a hűvös éppen hiánycikk. A meleg pedig olyan elviselhetetlen, mintha nyitott kemence ajtón csapna az ember képébe. Olyan dög meleg lett, hogy az ember lusta átnézni a szempillája keskeny, milliméteresre hagyott nyílásán. A töltésen túl is ez a világ. Még csak nézni is fáj az ember szeme. Egyformán ostoba utca fél oldalak, teljesen unalmasak és kibírhatatlan felforrósodva. Mindkettő. Tehát az egyiket legalább elvihetné az ördög. De még az sem akar ide átnézni. Mit látna itt? Port és sodrott levelű dohányvirágokat. Meg az út másik fél oldalának, poros és repedt sarkú ablakait. Foghíjas zsendelyeket és mohásodó cserepeket. Olyan egyforma az utca két oldala, nem is tudom, megyek vagy jövök, amerre nézek. A pusztánézésbe is, a ki és becsukásba is, bele fárad az amúgy is elgyötört szem. Mindennek lassan elvesz a türelme és a féke. Semmi sem olyan, mint tegnap vagy azelőtt. A holnap pedig egyáltalán. Úgy felszáradt a por, hogy bokáig érő lett. Ahogy lépsz, ott lebeg utánad, akkor leül. Várja, jön még, aki felkavarja. Minden csak vár valamire. Ott van a töltés. Mert valamikor itt az egyszeri nagyokos, a vasúti töltést a régi, létező út közepére gondolta. Valami díjat képzelt magának, vagy akkor is nagy meleg lehetett. A közönségesen kövezett szekerútra, vasúti töltést hordatott. Valami ipari forradalom mesével megetette a jámbor népet. Az erre lakóknak az éjjeli vonat az agyukban kalimpál. A gőze beszívárog az ablakon és ráfekszik az alvó párnájára. Ölelik egymást. Izzadnan.

Jahoda Sándor
Éj

ezüstös	s
felhőtakaró	vadul
alatt	beletép
szunnyad	a
a	szomorúfűz
Hold	hajába
alva	botladozó
jár	agg
s	hirtelen
halkan	átesik
beszél	halálán
álmában	valahol
éji	felsír
szél	egy
huhog	újszülött

Bizony isten, jó lenne előre tudni, mit fognak szólni most a fiúk – gondolta Dorogi László -, mert az biztos, hogy nem úszom meg megjegyzések nélkül. Nagyon reménykedett, hogy csak gúnyolódni fognak, ennyivel átvészelteti. Kinevetik, s ő is velük nevetget majd, bármennyire nincsen nevetgetnékje, de hát ezt így illik; eszébe jutott, hány-szor gúnyolódott ő is másokon, a kis Bartoson például, aki képtelen volt eltalálni a kaput, ha bal lábára jött a labda; „fordulj meg, hogy jó helyen legyen!” kiáltott rá az edzéseken, a kis Bartos pedig nevetett, de aztán összeszorította a száját, és megpróbálta újra ballal; egyszer, kétszer, százszor, ki tudja, hány ezerszer egy év alatt?amíg el nem tűntek a nyilvánvaló különbségek, és a kis Bartos bekerült a keretbe;

Dóri jól tudta, minden játékos jól tudta, hogy bármennyire megtanulta használni a bal lábát, a kis Bartos, azért mindig szorong, ha ballal kell megoldani valamit;

- az ember napról napra apró sebeket kap, és viszi magával örökké! – a Doki elmélázott, amikor egyszer erről beszéltek -, igen, magával viszi, talán nem is tudja, mert a seb hamar beheged, de belől azért tovább vérzik, benne marad az emberben, igen!,

Sárközi László
Fuit *

Az ismeretlennek

...sajnos megint parádét rendeznek:
a liget elé csődülő csőcselék
mind fiatal, életunt és nyegle.

Vedelnek, majd jöhet a csőrepedés
a fák s bokrok közt: vizelnek hosszan
és annyit, hogy a fa majd' megroppan
a dülöngélőktől s fejük oly nehéz!

Kedvenc helyemen; éppen itt a sírnál
is van egy: iszik a hantra állva:
vállá a kőnek dől, álla fákra
bökö, állat! s száját elhagyja egy kis nyál...

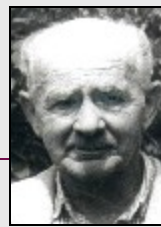
Fiam! gyarló talpad alatt e holt
névtelenül is több s belőled, tisztán
látom, nem marad még annyi se: volt...

Budapest (Városliget), 2001. augusztus 25.

Hamvas Béla

A magyar Hüperion

Hetedik levél

Miért nem uralkodom? Hidd el, hogy nem rajtam múlik. Hol van az a nép, amely az én uralmamat kibírná? Panaszolják, hogy a népeknek nincsenek királyaik. De vannak a királyoknak népei? Ezek itt ma kölcsönösen megérdemlik egymást, ezek a népek és ezek az uralkodók. A király az, aki mindenből királyt csinál. A mai uralkodók mindenből szolgát csinálnak. Királynak lenni szolgák nemzetségében, ahol még az uralkodók is szolgák? Azzal törődjem, hogy kinek mennyi bért adjak árulásért? Kit hogyan dicsérjek meg, mert szavát szegte? Jutalmazzam meg a férgeket? Legyek jóindulattal az iránt, aki aljasságában mindenkin túltett? Emeljek fel embereket, akik hitványabbak, mint a többiek, bár csak árnyalatnyit? Azzal foglalkozzam, hogy naphosszat vigyorogjak, mint egy kereskedőseged? Szorítsam meg barátságosan az ország legszennesebb kezeit?

Ha a világ köszönetet érdemel tőlem, csak egy lehet, hogy lehetővé tette számomra a magányt, a legnagyobb és legveszélyesebb életet. Ti csak az igen hősiességét ismeritek. Ez lenne az, ha lenne nép a királyságom számára. Ez a könnyebbik. De én ismerem a nem hősiességét is. Ez a magány. Nincs szükségem rátok. Minden kapcsolatom azzal végződött, hogy nem.

A magány nehéz. Novemberben kinézni reggel a szürke derengésbe, kijönni a tornácra -, és nincs senki, senki. A hegyoldalon barna levelekre szürke köd telepszik. Ezt az érzést csak a legerősebb ellenméreggel lehet gyógyítani. Mi az? A tudat, hogy az ember egyedül át tudja élni a világ legnagyobb szépségeit, éspedig nem képzeletben, elégtételként, hanem, mint az örök egy, aki a legközelebb áll a mindenséghez. Az ember csak közösségben élhet boldogan, de csak a magányban lehet isten.

Huszonkettedik levél

Íme a közöny gyökere. Előnynek mondják, sőt nagylelkűségnek, hogy itt egymás mellett élhettek felekezetek és vallások és nemzetiségek. Ezt hívják fölénységnek. Ez nem türelem, hanem közöny. A magyarnak nincs érzéke az iránt, amit a másik tesz és gondol és mond és él. Nem nagylelkűség az, hanem hogy sohasem tudja, mi az a Te. Sohasem volt itt kapcsolat az emberek között. Ez az a föld, ahol nem tudják, mi az az együtt, és mi az a közös. Mindig elárulták egymást, különös előszeretettel az idegenek. Ez az értelme annak, hogy évszázados idegen uralom alatt voltak. Ki engedte, ki hívta be őket? Meg vagyok győződve róla, hogyha a törököt nem is hívták be, némelyek számításába nagyon is jól beleillett. De mindenekelőtt azért nem lehetett itt senki önmaga, mert a sors mindig csak a másikon teljesülhet. Ezért nem volt itt senki önmaga. Ezért nem volt itt nagy költő, nagy gondolkodó és nagy király. A közöny azonban nem végső gyökér. Mélyebbről fakad: abból, hogy nincs barátság és nincs szerelem és nincs közösség és nincs nép - nincs Te.

Ezért nincs itt saját földű szellem, és nincs semmi, aminek a közösből kellene fakadnia. Szellem, élet, állam, közösség, költészet, törvények a nép közös életének eredményei lehetnek, s ebből az eredményből élnek az utódok, folyton újraalkotják azzal, hogy élnek azokat. Senki sem jutott az érettségnek arra a fokára, hogy nagyot alkothasson. Csak egyetlen módon lehet itt megérni, úgy, mint egy atmoszférátlan csillag, de ez nem élet, hanem elszigeteltség és kivétel. A Te hiánya lehetetlenné teszi az összes kapcsolatot, és minden viszony elszárad. A közös gondolata eltűnt. Mindenki egyedül van. Egymástól elszakadt én-ek, akik egyedül őrlődnek fel, közönyben minden más iránt, magukban széthullanak, mert nincs körülöttük senki, egymásra viczorognak énjük börtönéből, és ez a fogsattogtatás magányuk kínjából fakad. Mind a "Nagy Árnyékban ül - elevenen a Halálban" - külön, kapcsolat nélkül - "mint a pusztában bujdosó zarándok, a világot elhagyva, csak egyedül ül - nem tudván, mi vonzza".

És e földön az életet az dönti el, hogy ki fedi el a Te hiányából fakadó közönyt, és ki az, aki feltárja. Mert a haza az a nagy és szent hazugság, ami az egészet elfedi. Igen, ők a haza nagy fiai. Haza csak ott fontos, ahol nincsen közösség, a nemzet csak ott lobogó, ahol eltakarják, hogy nemzetéről szó sem lehet, nincsen sem haza, sem nemzet, sem nép. Ez a nagy áltatás, amiben részt kell venni, különben föleszmélnének egyedüllétükre. És mi lenne akkor? Mi lenne, ha fölbrednének arra, hogy

hazátlanok és néptelenek és nemzettelének vagyunk. Ami közösnek látszik, az a közösségtelenség eltagadásából keletkezett nagy szólamok özöne. Így kell magát áthidalnia, hogy ha már nincs, legyen meg annak legalább látszata. Csak közösségben lehet élni, és ha nincs, a közöny fölé nemzetet és népet és hazát kell hazudni.

Ez a szellem jelentősége itt; az irodalomé, a művészeté. Ezért van jelentősége csak a hazának, a közös áltatásnak, amiben mindenki megegyezik, hogy van, mert nincs. Ezért olyan borzasztóan fontos a nemzet becsülete és a hazaszeretet, amivel mindig ki lehet állni és szavalni, ez az, ami még felejtetni tud.

Egyetlen művészet sem csupán a nagyokból táplálkozik. Ők sem nőhetnének meg a kisebbek nélkül, az irodalomtörténet folyamatosságát ezek az utóbb kevéssé ismert vagy elismert szerzők tartják fenn. Közülük válogatunk, hogy kiemeljük őket a feledésből. Legalább a tudat, tudatunk következő „kihagyásáig”.

Dr. Bárdos László
irodalomtörténész

Levai József

1825-1918

A TETŐN

Lásd! mily fáradalom, míg ide felértünk,
Hol a fa gyümölcsöt bőven terem értünk,
Hol a szőlő-tőke mézfürtje nevet ránk
S búcsuzó madarak éneke szól hozzánk.

Nagy meredek part volt, pihegve haladtunk,
Nyugodtan terült el a város alattunk.
Az őszi határon, merre szemünk nézett,
Búskomoly halvány színt festett az enyészet.

Fáradsz ez után is... ne félj! keves az már:
Lent enyhe lakunkban békés nyugalom vár;
Testünket a lejtőn már önsulya hajtja,
Lankadva, de gyorsan érünk le az aljba.

ÖNVÁD

Ha látom halvány arcodat,
Lelkemre súlyosúl az önvád:
A titkos bút, fájdalmakat
Én költém fel, én küldözöm rád.

RÉGI ÁRNYAK

Ha elrepülvén számos éved,
Szemed tán e kis lapra téved
S szemléletében elmerülsz:
Mint hamv alól a tűz parázsa,
Felcsillan a multak varázsa
S egy percre tőle még hevülsz.

Körödbe akkor visszaszállnak
Rokonszenvvel a régi árnyak
S ott lesz közöttök szellemem.
Meleg sohajra készíti ajkad?
Midőn átvillan tőle rajtad
Egy édes, áldó érzelem.

FOGY A DAL

Ah! veszem észre, fogy, fogy a dal,
Gyengül is hangja minden nappal;
Szegen függő lantom nem zendül újra,
Legfölebb ha lepattan egy-egy húrja.

Az érzés, mely eddig talán
nyugodtan szendergett szivedben,
Most egy-egy perc sugallatán
Sohajba tör s ajkadra lebben.

Napod fényét én vettem el...
A csendes éjt hiába várod;
Álmod panaszt csak rám emel,
midőn pilláidat lezárod...

Gyógyítnálak, de nincs erőm,
Vonz, visz, ragad a bűvös szellem;
Földézttem nagy vakmerőn,
S hiába küzdök most az ellen.

Bennüket ah! együtt ragad...
Hol áll meg majd velünk, ki tudja?
Hová vezet, meddig halad
Szerelmünknek rejtelmes utja?

Lásd meg, hogy én is szenvedek,
Hogy bús lelked viszfénye rajtam...
Hogy szívünk egymásért beteg
S egymásba olvad egy sohajban.

Érezd háborgásid között,
Mít ragadtam én meg te nálad:
Szegény, szegény hajó-törött,
Azt a mentő kis deszkaszálat.

NEMZETI JUTALOM

Volt is miért elégetni
Ifjuságunk éveit,
Dalra kelve törlögetni
Tiprott hazánk könnyeit.

Eszmék oltárára tenni
Férfi korunk legjavát,
Törődések közt viselni
Fejünkön a tél havát.

Megvan a jutalma bőven:
Kincseinket szétszedék
S rajtunk íme! kedvetölten
Fát vág az új nemzedék.

Zsibbaszt, lehúz e sűrű léggör,
Benne lelkem nem ég felé tör,
És mint akit megronta némi bűbáj,
Szivem örökké csak a mult felé fáj.

Gyujtó szikráit rám nem ontja
Versenyző szellemek csoportja,
Nem villan át rám tőlök a hevülés,
A munkakedv, a dicsvágy, lelkesülés.

Utalgattok a fülmiléhez,
Mely kora hajnalban felérez,
Zeng énekétől a mezők csalítja,
S a néma éjfél is dalra tanítja.

Elnézem őt, jó ismerősöm;
De vigaszt ah! nem adhat ő sem:
Nyár derekán, ha Szent Iván közelget,
Bokrába ül s többé nem énekelget.

A nyár hevén hajh! tulhaladtam,
Ősz derét is fürtömre kaptam,
Jön a komor tél, már hallik zugása,
Kihűl a szív, elfagy a dal forrása.

ÉLETRAJZ

A SZINNAI KŐ VIRÁGA

Kék magasban születtem én
A szinnai kő tetején,
Szülőm volt az isten napja,
Nevelőm az ég harmatja.

Emberi szem ritkán látott,
Ember csak elvétve járt ott:
Csak ki merész vágyat érze
Felkúszni a sziklabércre.

Szive dobbant, lelke ámúlt,
Amint a tájkép kitárult;
Széles látkör távolába,
Zöld hegyek tengerhulláma.

Haj! engem hogy oda lépett,
Sziklabölcsőmből kitépett
Nem vihar, nem romboló vész,
Ifju vándor, nyugtalan kéz.

Most egy lányka, gyöngye, árva,
Tart emlékkönyvébe zárva;
Itt álmodom halvány-holtan,
Hogy hol éltem? és mi voltam?

Nem vádolok senki érte,
Hogy engem ily végzet ére;
Ki a magasban nevelt fel,
Itt a mélyben sem felejt el.

Szinna-kői virág sírja
Boldog, hogy egy lányka bírja,
Sápadt szirmomat könyvében,
Sorsom emlékét szívében.*

** A szinnai kő az ungi és zempléni hegyek között a két megye határán, egy igen magas sziklaorom, melyről felséges a kilátás. Alatta van az ungi hegykatlanban a tengerszemnek nevezett tó.*

Ének a halálról

Oh halál! mért nem lehetsz te
Olyan meghitt barátunk,
Kit reggel vagy késő este
Mindent szívesen látunk?
Miért riad meg tőled
Ösztön-szerűn az élet?
Hogy bár olykor esdve kérünk,
Mégis ha jössz, elfagy vérünk.

Tudom, hogy földi életem,
Bizonytalan s mulandó;
Öröknek azt nem vélhetem,
Ami bennem halandó.
De részt nyertem az égből
A teremtő kezéből,
És azzal, úgy kívánkozom,
Az égiekhez tartozom.

Látom, hogy fölfelé lobog
A tűznek tiszta lángja,
Fölfelé áraszt illatot
Rétek, mezők virága...
Hamv és kóró ide lenn
Elenyészik hirtelen,
Példázza porló testemet;
A láng és illat lelkemet.

Bízást megyek hát útamon,
Nem tántorit a kétség;
Világossá lesz egykoron
Előttem a sötétség,
A földi pálya vége
Lelkemnek menedéke,
Engem azon túl is vezet,
Én Istenem! a te kezed.

VERGŐDÉS

Nap nap után csak tünődöm,
Már nem izlik a dolog,
Elmém fürge gépezetje
Megállt immár, nem forog.

A mi eddig könnyűség volt,
Most nekem súlyos teher,
A mi egykor ég felé vont,
S lelkesített, most lever.

Sürget a vágy néha néha,
A vágy még velem maradt,
De szavára fel nem ébred
A szendergő akarat.

Én vagyok az együgyű pór,
Az a hallgatag, komoly,
Ki a patak partján ülve
Várja, míg a víz lefoly.

Őszi szél zúg, tél közelget
Zord, kietlen a határ,
Szebb hazába seregestől
Vonul a vádormadár.

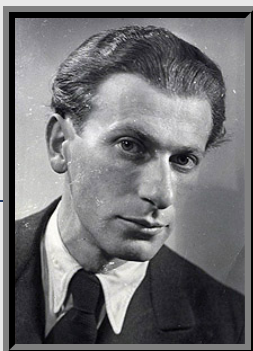
Hívó hangjok a magasból
Bucsuképen hangozik,
Törött szárnyú öreg gólya
Lent figyel s megrázkodik.

Az alanti szerző nevére kattintva az előző számokban közölt gazdag válogatás olvasható.

Költő Nagy Imre, Balázs Béla, Oláh Gábor, Kaffka Margit, Rozványi Vilmos, Keszthelyi Zoltán, Nadányi Zoltán, Bárd Miklós, Hollós Korvin Lajos, Fodor József, Gellért Oszkár, Marconnay Tibor, Simon István, Rab Zsuzsa,

"Tanítok és valloam a harcot is! - Költő is vagyok meg proletár."

Radnóti Miklós

1909-2009

"Radnóti Miklós oly átlátszóan tiszta volt, hogy az ilyet nem szoktuk nagynek tekinteni életében; persze épp ez az átlátszóság az igazi nagyság..."

(Weöres Sándor)

ELÉGIA

Már arrafelé is őszi, ahol
a szabadság zászlai hullanak,
lobogó vér fut parázs avarra
s alatta rémülten fészkel a mag;

fáradt megfoganni! És ha mégis:
földbevert bitó, hósi test, avagy
harcú gép dűlja fel meleg helyét
s meztelen várja, hogy jöjjön a fagy.

Várak és fűszálak perzselődnek,
vadul rohanó halál szele kél,
délben a füst és pernye közt vakon
röppen a fölriadt szárnyasegér.

Világíts, távol égő tartomány!
hideg van, markos sötét kavarog,
sápadt fák alatt hosszan vacognak
tegnap még símogató patakok.

Őrizz magány, keríts be lusta ősz,
új szégyent ró szivembe az idő,
s rágódva régi, díszes őszökön,
konokon élék, szívós téli tő.

A lélek egyre többet elvisel,
holtak között hallgatag ballagok,
újszülött rémek s hitek kísérek
és a vándorlófényű csillagok.

1936

PONTOS VERS AZ ALKONYATRÓL

Kilenc perccel nyolc óra múlt,
kigyúlt a víz alatt a tűz
és sűrűbb lett a parti fűz,
hogy az árnyék közészorúlt.

Az este jó s a Tisza csak
locsog a nagy tutajjal itt,
mert úszni véle rest s akit
figyelget: a bujdosó nap

búvik a magas füvek között,
pihen a lejtős földeken,
majd szerteszáll és hirtelen
sötétebb lesz az út fölött.

Híven tüntet két pipacs, nem
bánja, hogy őket látni még,
de büntet is rögtön az ég:
szuronyos szellővel üzen;

s mosolyg a szálldosó sötét,
hogy nem török, csak hajlik a
virág s könnyedén aligha
hagyhatja el piros hitét.

(Így öregszik az alkonyat,
estének is mondhatni már,
feketén pillant a Tiszán
s beleheli a partokat.)

1934

HUSZONNYOLC ÉV

Erőszakos, rút kisded voltam én,
 ikret szülő anyácska, - gyilkosod!
 öcsémet halva születed-é,
 vagy élt öt percet, nem tudom,
 de ott a vér és jajgatás között
 úgy emeltek föl a fény felé,
 akár egy győztes, kis vadállatot,
 ki megmutatta már, hogy mennyit ér:
 mögötte két halott.

Mögöttem két halott,
 előttem a világ,
 oly mélyről nőttem én,
 mint a haramiák;
 oly árván nőttem én,
 a mélységből ide,
 a pendülő, kemény
 szabadság tágas és
 szeles tetőire.

Milyen mély volt gyerekkorom,
 s milyen hüvös.
 Hívó szavad helyett kígyó
 szisszent felém játékaim
 kis útain, ha este lett
 s párnáimon vért láttam én,
 a gyermeket elremitő,
 nagy, hófehér pehely helyett.

Milyen mély volt gyerekkorom,
 s milyen magos az ifjúság!
 A két halál megérte-é? -
 kiáltottam a kép felé,
 mely ott süttött szobám falán.
 Huszonnyolc éves voltál akkor,
 a képen huszonöt talán,
 ünnepélyes ifju nő,
 komolykodó, tünődő.

Huszonnyolc éves voltál akkor,
 most ugyanannyi lettem én,
 huszonnyolc éve, hogy halott vagy,
 anyácska! véres szökevény!

Anyácska, véres áldozat,
 a férfikorba nőttem én,
 erősen tűz a nap, vakít,
 lepke kezeddél ints felém,
 hogy jól van így, hogy te tudod,
 s hogy nem hiába élek én.

1937

TEGNAP ÉS MA

Tegnap hűs eső szitált s a térdelő
 bokorból bíborban bútt elő
 és lassan vonult a réten át
 két föl pattant ajku szerető;

és ma bőszi ágyuk, tapadó kerekkel,
 gőzölgő katonák jöttek reggel,
 homlokukat rohamsisak ótta,
 erős illatok szálltak utánuk,
 férfisorsunk nehéz lobogója.

(Jaj szőke gyerekkor, de messzire szálltál!
 ó, hóhaju vénség, téged sem érlek el!
 a költő bokáig csúszós vérben áll már
 s minden énekében utolsót énekel.)

1936

HISPÁNIA, HISPÁNIA

Két napja így zuhog s hogy ablakom nyitom,
 Páris tetői fénylenek
 felhő telepszik asztalomra
 s arcomra nedves fény perreg.

Házak fölött, de mélyben állok mégis itt,
 rámsír az esővert korom,
 s szégyenkezem e lomha sártól
 s hírektől mocskos alkonyon.

Ó suhogó, feketeszárnyu háború,
 szomszédból szálló rémület!
 nem vetnek már, nem is aratnak
 és nincsen ott többé szüret.

Madárfió se szól, az égből nap se tűz,
 anyáknak sincsen már fia,
 csupán véres folyóid futnak
 tajtékosan, Hispánia!

De jönnek új hadak, ha kell a semmiből,
 akár a vad forgószelek
 sebzett földekről és a bányák
 mélyéről induló sereg.

Népek kiáltják sorsodat, szabadság!
 ma délután is érted szállt az ének;
 nehéz szavakkal harcod énekelték
 az ázottarcu párisi szegények.

Baráth Judith: Ősz

KÉT KARODBAN

Két karodban ringatózom
csöndesen.
Két karomban ringatózol
csöndesen.
Két karodban gyermek vagyok,
hallgatag.
Két karomban gyermek vagy te,
hallgatlak.
Két karoddal átölelsz te,
ha félek.
Két karommal átölellek
s nem félek.
Két karodban nem ijeszt majd
a halál nagy
csöndje sem.
Két karodban a halálon,
mint egy álmon
átesem.

1941. április 20.

NEM TUDHATOM...

Nem tudhatom, hogy másnak e tájék mit jelent,
nekem szülőházam itt e lángoktól ölelt
kis ország, messzeringó gyerekkorom világa.
Belőle nőttem én, mint fatörzsből gyöngé ága
s remélem, testem is majd e földbe süpped el.
Itthon vagyok. S ha néha lábamhoz térdepel
egy-egy bokor, nevét is, virágát is tudom,
tudom, hogy merre mennek, kik mennek az uton,

FEDERICO GARCÍA LORCA

Mert szeretett Hispánia
s versed mondták a szeretők, -
mikor jöttek, mást mit is tehettek,
költő voltál, - megöltek őt.
Harcát a nép most nélkülöd víjja,
hej, Federico García!

1937

EGYÜGYŰ DAL A FELESÉGRŐL

Az ajtó kaccan egyet, hogy belép,
topogni kezd a sok virágcserep
s hajában egy kis álmos szőke folt
csipogva szól, mint egy riadt veréb.

A vén villanyzsinór is felrikolt,
sodorja lomha testét már felé
s minden kering, jegyezni sem birom.

Most érkezett, egész nap messze járt,
kezében egy nagy mákvirágcsizom
s elúzi azzal tőlem a halált.

1940. január 5.

MÁSODIK ECLOGA

REPÜLŐ

Jó messzi jártunk éjjel, dühömben már nevettem,
méhrajként zümmögött a sok vadász felettem,
a védelem erős volt, hogy lődöztek barátom,
míg végül új rajunk feltűnt a láthatáron.
Kis híja volt s leszednek s lenn összesöprögetnek,
de visszajöttem nézd! és holnap újra retteg
s pincébe bú előlem a gyáva Európa...
no hagyjuk már, elég! Írtál-e tegnap óta?

KÖLTŐ

Írtam, mit is tehetnék? A költő ír, a macska
miákol és az eb vonít s a kis halacska
ikrát ürít kacéran. Mindent megírok én,

s tudom, hogy mit jelenthet egy nyári alkonyon
a házfalakról csorgó, vöröslő fájdalom.
Ki gépen száll fölébe, annak térkép e táj,
s nem tudja, hol lakott itt Vörösmarty Mihály,
annak mit rejt e térkép? gyárat s vad laktanyát,
de nékem szöcskét, ökröt, tornyot, szelíd tanyát,
az gyárat lát a látcsőn és szántóföldeket,
míg én a dolgozót is, ki dolgáért remeg,
erdőt, füttyös gyümölcsöst, szőlőt és sírokat,
a sírok közt anyókát, ki halkán sírogat,
s mi főnről pusztítandó vasút, vagy gyárüzem,
az bakterház s a bakter előtte áll s üzen,
piros zászló kezében, körötte sok gyerek,
s a gyárak udvarában komondor hempereg;
és ott a park, a régi szerelmek lábnyma,
a csókok íze számban hol méz, hol áfonya,
s az iskolába menvén, a járda peremén,
hogy ne feleljek aznap, egy kőre léptem én,
ím itt e kő, de főnről e kő se látható,
nincs műszer, mellyel mindez jól megmutatható.

Hisz bűnösök vagyunk mi, akár a többi nép,
s tudjuk miben vétkeztünk, mikor, hol és mikép,
de élnek dolgozók itt, költők is büntelen,
és csecsszopók, akikben megnő az értelem,
világít bennük, őrzik, sötét pincékbe bújva,
míg jelt nem ír hazánkra újból a béke uja,
s fojtott szavunkra majdan friss szóval ők felelnek.

Nagy szárnyadat borítsd ránk virrasztó éji felleg.

1944. január 17.

LEVÉL A HITVESHEZ

A mélyben néma, hallgató világok,
üvölt a csönd fülemben s felkiáltok,
de nem felelhet senki rá a távol,
a háborúba ájult Szerbiából
s te messze vagy. Hangod befonja álmom,
s szivemben nappal újra megtalálom,
hát hallgatok, míg zsong körém felállván
sok hűvös érintésü büszke páfrány.

Mikor láthatlak újra, nem tudom már,
ki biztos voltál, súlyos, mint a zsoldár,
s szép mint a fény és oly szép mint az árnyék,
s kihez vakon, némán is eltalálnék,
most bujdoskolsz a tájban és szememre
belülről lebbensz, így vetít az elme;
valóság voltál, álom lettél újra,
kamaszkorom kútjába visszahullva

féltékenyen vallatlak, hogy szeretsz-e?

akár neked, hogy fönn is tudd hogy' élek én,
mikor a robbanó és beomló ház sorok
között a vérekes hold fénye támológ
és feltüremlenek mind, rémulten a terek,
a lélekzet megáll, az ég is émelyeg
s a gépek egyre jönnek, eltűnnek s újra mint
a hörgő örület lecsapnak újra mind!
Írok, mit is tehetnék. S egy vers milyen veszélyes,
ha tudnád, egy sor is mily kényes és szeszélyes,
mert bátorság ez is, lásd, a költő ír, a macska
miákol és az eb vonít s a kis halacska -
s a többi... És te mit tudsz? Semmit! csak hallgatod
a gépet s zúg füled, hogy most nem hallhatod;
ne is tagadd, barátod! és összenőtt veled.
Míről gondolkodol, míg szállsz fejünk felett?

REPÜLŐ

Ne vess ki. Félek ott fönn. S a kedvesemre vágyom
s lehunyva két szemem, heverni lenn egy ágyon.
Vagy csak dudolni róla, fogam közt szűrve, halkán,
a kantinmélyi vad és gőzös zűrzavarban.
Ha fönn vagyok, lejönnék! s lenn újra szállni vágyom,
nincs nékem már helyem e nékem gyúrt világon.
S a gépet is, tudom jól, túlzottan megszerettem,
igaz, de egy ütemre fájunk fönn mind a ketten...
De hisz tudod! s megírod! és nem lesz majd titok,
emberként éltem én is, ki most csak pusztítok,
ég s föld között hazátlan. De jaj, ki érti meg...
Irsz rólam?

KÖLTŐ:

Hogyha élek. S ha lesz még majd kinek.

1941. április 27.

HETEDIK ECLOGA

Látod-e, esteledik s a szögesdróttal beszegett, vad
tölgykerítés, barakk oly lebegő, felszívja az este.
Rabságunk keretét elereszti a lassu tekintet
és csak az ész, csak az ész, az tudja, a drót feszülését.
Látod-e drága, a képzelet itt, az is így szabadul csak,
megtöretett testünket az álom, a szép szabadító
oldja fel és a fogolytábor hazaindul ilyenkor.

Rongyosan és kopaszon, horkolva repülnek a foglyok,
Szerbia vak tetejéről búvó otthoni tájra.
Búvó otthoni táj! Ó, megvan-e még az az otthon?
Bomba sem érte talán? s van, mint amikor bevonultunk?
És aki jobbra nyöszörg, aki balra hever, hazatér-e?
Mondd, van-e ott haza még, ahol értik e hexametert is?

Ékezetek nélkül, csak sort sor alá tapogatva,

s hogy ifjúságom csúcán, majdan, egyszer,
a hitvesem leszel, - remélem újra
s az éber lét útjára visszahullva
tudom, hogy az vagy. Hitvesem s barátom, -
csak messze vagy! Túl három vad határon.
S már őszül is. Az ősz is ittfelejt még?
A csókjainkról élesebb az emlék;

csodákban hittem s napjuk elfeledtem,
bombázórajok húznak el felettem;
szemed kékjét csodáltam épp az égen,
de elborult s a bombák fönt a gépben
zuhanni vágytak. Ellenükre élek, -
s fogoly vagyok. Mindent, amit remélek
fölmértem s mégis etlalálok hozzád;
megjártam érted én a lélek hosszát,

s országok útjait; bíbor parázson,
ha kell, zuhanó lángok közt varázslom
majd át magam, de mégis visszatérek;
ha kell, szívós leszek, mint fán a kéreg,
s a folytonos veszélyben, bajban élő
vad férfiak fegyvert s hatalmat érő
nyugalma nyugtat s mint egy hűvös hullám:
a 2 x 2 józansága hull rám.

Lager Heidenau, Žagubica fölött a hegyekben,
1944. augusztus-szeptember

úgy írom itt a homályban a verset, mint ahogy élek,
vaksin, hernyóként araszolgván a papíron;
zseblámpát, könyvet, mindent elvettek a Lager
őrei s posta se jön, köd száll le csupán barakunkra.

Rémhírek és férgek közt él itt francia, lengyel,
hangos olasz, szakadár szerb, méla zsidó a hegyekben,
szétdarabolt lázas test s mégis egy életet él itt, -
jóhírt vár, szép asszonyi szót, szabad emberi sorsot,
s várja a véget, a sűrű homályba bukót, a csodákat.

Fekszem a deszkán, férgek közt fogoly állat, a bolhák
ostroma meg-megujúl, de a légsereg elnyugodott már.
Este van, egy nappal rövidebb, lásd, újra a fogság
és egy nappal az élet is. Alszik a tábor. A tájra
rásüt a hold s fényében a drótok újra feszülnek,
s látni az ablakon át, hogy a fegyveres őrszemek árnya
lépdel a falra vetődve az éjszaka hangjai közben.

Alszik a tábor, látod-e drága, suhognak az álmok,
horkan a felriadó, megfordul a szűk helyen és már
újra elalszik s fénylik az arca. Csak én ülök ébren,
félígszítt cigarettát érzek a számban a csókok
íze helyett és nem jön az álom, az enyhetadó, mert
nem tudok én meghalni se, élni se nélküled immár.

Lager Heidenau, Žagubica fölött a hegyekben,
1944. július

